

Domeka Arantzamendi Artetxe
Ondarroa, Bizkaia (1926)

Aurkibidea

Biografia

Zintak

OND-053

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aurre Azurmendi, Jon
- **Data:** 1986-02-04
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Aititaren oroitzapenak

- **Erref:** OND-053/002
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:00:21. **Bukatu:** 00:02:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Txikitan aitarekin ibiltzen zen beti eta sokaz lotuta erabiltzen zuen batean, igerian ikasten ari zelako. Harreman estua zeukaten. Pasarte barregarriak kontatzen ditu.

2. Etxekoi laguntzen gerra garaian

- **Erref:** OND-053/003
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:02:48. **Bukatu:** 00:04:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra etorri zenean, aita eta anaia Plentziara joan ziren. Egurretara joan behar izaten zuen eta arrainak ere eramaten zituen, etxekoen mantenurako.

3. Antxoatan

- **Erref:** OND-053/004
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:04:06. **Bukatu:** 00:07:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

Itsasoan hasi zenean, domeka gauetan antxoa harrapatzen zuten sareak botata. Jende askok ateratzen zuen bizimodua antxoa arrantzatzetik. Baporean ibiltzen ziren; orduan ez zegoen arraste-ontzirik. Izurdeekin arraina batzen zutenean, orduantxe botatzen zuten sarea. Haien atzetik ibiltzen ziren. Baporean artean konpainiak nola osatzen zituzten kontatzen du.

4. Sardinak zela harrapatzen ziren

- **Erref:** OND-053/005
- **Iraupena:** 0:03:54. **Hasi:** 00:07:12. **Bukatu:** 00:11:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Berdela, txitxarroa, sardina
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Sardinak nola arrantzatzen zituzten azaltzen du: ondo jaten eman eta ondoren sarea botatzen zuten. Sonda erabiltzen hasi zirenean, arraina nondik nora zihoan jakitzen zuten eta ez zuten uretara jatekorik bota beharrik izaten. Lehengo eta oraingo sareak.

5. Atuna Azoreetatik Kantaurira

- **Erref:** OND-053/006
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:11:06. **Bukatu:** 00:13:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:

Atuna Azoreetatik etortzen zen eta Kantauri itsasora etortzen zenean, arraina aurrean ekartzen zuen. Gerora sateliteekin arrantzatzen hasi ziren. Lehen erlojuarekin moldatu behar izaten zuten.

6. Baporeen eta arraste-ontzien neurriak

- **Erref:** OND-053/007
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:13:38. **Bukatu:** 00:14:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:

Baporeek hiru metro eta erdi zabal eta hamalau metro luze zituzten. Gerora bi aldiz handiagoak erabiltzen hasi ziren, arraste-ontziak.

7. Itsasontziko bizimodu tristea

- **Erref:** OND-053/008
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:14:55. **Bukatu:** 00:17:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:

Itsasontziko bizimodua tristea dela dio. Denak elkarrekin lo egiten dute. Lehen hozkailurik ez zuten izaten. Belaren gainean egiten zuten lo.

8. Arrastan zela egiten zuten

- **Erref:** OND-053/009
- **Iraupena:** 0:05:25. **Hasi:** 00:17:10. **Bukatu:** 00:22:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:

Arrastan nola egiten zuten azaltzen du, bi ontziren artean. Gerora ontziek banaka arrantzatu ahal izateko ate moduko batzuk izaten zituzten. Azalpenak ematen ditu.

9. Sardinatan

- **Erref:** OND-053/010
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:22:35. **Bukatu:** 00:23:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Berdela, txitxarroa, sardina

Laburpena:

Amuak botata arrantzatzen zutenek, hamabi laguneko taldea osatzen zuten. Hamabi mila amu botatzen zituzten eta batetik bestera zazpi metroko tartea izaten zuten. Hala harrapatzen zituzten sardinak.

10. Amudunen triskantzak

- **Erref:** OND-053/011
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:23:47. **Bukatu:** 00:26:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Arraste-ontziak plai garbian joaten dira baina amudunek edonon bota dezakete eta denetarik arrantzatzen dute. Itsaspea ongi neurtuta izaten dute arrantzaleek.

11. Jubilatuta ere, itsasora

- **Erref:** OND-053/012
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:26:40. **Bukatu:** 00:29:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

1940tik 1983ra ibili izan da itsasoa. Semeek ez dute itsasoa ibili izan nahi. Jubilatuta egon arren, itsasora joatea gustatzen zaio. Fanekak, txibiak, muxarrak, txitxarroak eta berdelak harrapatzen ditu. Berdelak banaka harrapatzen ziren lehen.

12. Esparroiak eta izurdeak

- **Erref:** OND-053/013
- **Iraupena:** 0:05:43. **Hasi:** 00:29:06. **Bukatu:** 00:34:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Itsas fauna

Laburpena:

Itsasoa arrainek elkar jaten dute. Arrain guztiek jaten dute antxoa. Izurdeek berehala nabaritzen dute. Buztanean nabaritzen zaie esparroiei ugaztunak

direla. Izurde makalenak eta haurdun daudenak harrapatzen dituzte esparroiek. Izurdekumeak harrapatzea debekatuta egoten zen baina harrapatzen zituzten. Balea (bramune).

13. Itsasoko ibilbideak

- **Erref:** OND-053/014
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:34:49. **Bukatu:** 00:38:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Nabigazioa

Laburpena:

Bizkaiko golkoaren mapari begira, Ondarruren kokapena erakusten du eta hainbat ibilbide azaltzen ditu. Borraskak non sortzen diren eta itsasontziak non ibiltzen diren adierazten du.

14. Itsaspean plairik ez

- **Erref:** OND-053/015
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:38:05. **Bukatu:** 00:40:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsaspeko geografia

Laburpena:

Euskal kostaldeak ez dauka plairik baina Frantzia aldean zabala da. Bere aitaren garaian, harantz joaten ziren. Itsasoz gutxi dakitenak egon izan direla agintari dio.

15. Itsasoko ezbeharrak

- **Erref:** OND-053/016
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:40:36. **Bukatu:** 00:43:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Itsasoan eguraldi txarrak harrapatu izan du askotan. Gertaera bat kontatzen du. Kalatxoriei esker itsasoan galdutako gizonen gorpuak topatu izan dituzte.

16. Lehengo eta oraingo flota

- **Erref:** OND-053/018
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:44:58. **Bukatu:** 00:46:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

Lehenago eta oraingo flota konparatzen ditu. Antxoatan ibiltzen direnak gutxiago izaten dira arraste-ontziekin dabiltzanak baino, arraina ez delako hain finkoa.

17. Oriotarrak Ondarruko portuan

- **Erref:** OND-053/019
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:46:43. **Bukatu:** 00:49:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Oriotarrek ondarrutarrekin tratua egin zuten portua erabili ahal izateko. "Union Sindical"ekoak nola moldatzen diren kontatzen du. Ez du uste arrantzaleei Bizkaiko Golkoaren galeraren errua botatzea zilegi denik.

18. Arrantzaren etorkizuna

- **Erref:** OND-053/020
- **Iraupena:** 0:04:33. **Hasi:** 00:49:50. **Bukatu:** 00:54:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Arrantzaren etorkizuna: beldurra ematen dio aurrerabideak, arrain guztia galduko duelako. Atuna Azoreetan geratzen da eta arrain gutxi sartzen da Bizkaiko Golkora.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-11

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com